WNIOSKI I REKOMENDACJE

III Kongres Kształcenia Dualnego

Kadry dla polskiej gospodarki

Łodź, 12 grudnia 2024 r.

Łódzka Izba Przemysłowo-Handlowa
Plac Wolności 5 (I piętro, lok. 2)

Dofinansowane przez Unię Europejską

Numer projektu: **2023-2-PL01-KA210-VET-000171268**

Tytuł projektu: **Razem do Kongresu Kształcenia Dualnego** (ang. Together for the Congress of Dual Education)

Program Erasmus+
Kształcenie i szkolenia zawodowe (KA2 VET)

Podmiot udzielający dotacji: Narodowa Agencja Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności

Data rozpoczęcia projektu: 2024-03-01
Data zakończenia projektu: 2025-07-31

Organizacje uczestniczące w projekcie:

Lider projektu: **Fundacja Społeczeństwo i Gospodarka**
Partnerzy: **Narodowe Forum Doradztwa Kariery** oraz **Institut für angewandte Beratungswissenschaften GmbH**

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Wszystkie rezultaty wypracowane w ramach projektu “Razem do Kongresu kształcenia Dualnego” udostępniane są na zasadzie otwartych licencji (CC BY-SA 4.0 DEED). Można z nich korzystać bezpłatnie i bez ograniczeń. Kopiowanie lub przetwarzanie tych materiałów w całości lub w części bez zgody autora jest zabronione. W przypadku wykorzystania rezultatów niezbędne jest podanie źródła finansowania oraz jego autorów.

Pełna treść licencji dostępna jest na stronie: **https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/**

Dofinansowane przez
Unię Europejską

WNIOSKI I REKOMENDACJE

12 grudnia 2024 roku w Łodzi odbył się 3. Kongres Kształcenia Dualnego, organizowany w ramach projektu Razem do Kongresu Kształcenia Dualnego. Tematyka wydarzenia skupiała się na wyzwaniach i przyszłości kształcenia zawodowego w Polsce, szczególnie w kontekście wdrażania systemu dualnego. W Kongresie uczestniczyli parlamentarzyści, przedstawiciele samorządu terytorialnego, gospodarczego oraz eksperci związani z edukacją zawodową i rynkiem pracy.

OTWARCIE I DIAGNOZA STANU KSZTAŁCENIA DUALNEGO

Kongres rozpoczął się od analizy obecnego stanu kształcenia dualnego w Polsce. Jolanta Zięba-Gzik, posłanka RP, zwróciła uwagę na problem, jaki stanowi brak świadomych wyborów ścieżek kariery przez młodzież. “Uczniowie często wybierają swoje ścieżki kariery w sposób nieprzemyślany, co prowadzi do rozczarowania szkolnictwem zawodowym, które nie zawsze odpowiada na potrzeby lokalnych rynków pracy” – zauważyła. Krzysztof Kwiatkowski, senator RP, przywołał raport Najwyższej Izby Kontroli, który wskazuje na brak spójności między programami nauczania a wymogami współczesnego rynku pracy. “System wymaga gruntownej modernizacji, by odpowiedzieć na potrzeby zarówno uczniów, jak i pracodawców” – podkreślił senator.

Kolejnym istotnym punktem otwarcia była wypowiedź Krzysztofa Barańskiego, dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi. Zwrócił on uwagę na niepokojące dane statystyczne, które pokazują, że aż 30% uczniów podejmujących naukę w zawodach technicznych nie uzyskuje kwalifikacji końcowych. “To nie tylko strata dla uczniów, ale także dla rynku pracy, który odczuwa dotkliwy brak wykwalifikowanych kadr” – podkreślił Barański.

ROLA SAMORZĄDU GOSPODARCZEGO W SYSTEMIE KSZTAŁCENIA DUALNEGO

Ważnym punktem obrad była rola samorządu gospodarczego w procesie kształcenia dualnego. Stefan Tomczak, prezes Izby Rzemieślniczej i Przedsiębiorczości w Zielonej Górze, wyraził opinię, że “przedsiębiorstwa są gotowe zaangażować się w kształcenie młodzieży, pod warunkiem, że zostanie im przedstawiona klarowna wizja korzyści oraz odpowiednie wsparcie systemowe”. Wskazał również, że brak spójnych mechanizmów informacyjnych utrudnia przedsiębiorcom podjęcie decyzji o współpracy ze szkołami. “Potrzebujemy przejrzystego systemu zachęt finansowych i organizacyjnych, który umożliwi szerszy udział firm w edukacji zawodowej” – dodał. Sławomir Sobczyk, naczelnik Wydziału Oświaty w Starostwie Powiatowym w Pleszewie, zaprezentował model współpracy lokalnych szkół zawodowych z małymi przedsiębiorstwami, który od lat funkcjonuje w ich regionie. “Tydzień w szkole, tydzień u pracodawcy to system, który początkowo budził obawy, ale dziś jest doceniany zarówno przez uczniów, jak i firmy” – zauważył Sobczyk.

DORADZTWO ZAWODOWE JAKO KLUCZ DO SUKCESU

Jednym z najważniejszych tematów Kongresu była konieczność reformy doradztwa zawodowego. Dominika Walicka, dyrektor Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łodzi, podkreśliła, że “brakuje czasu i narzędzi, które pozwoliłyby doradcom skutecznie wspierać młodzież w wyborze ścieżki kariery”. Jej zdaniem doradztwo powinno rozpoczynać się na etapie przedszkola i obejmować systematyczne wsparcie uczniów w odkrywaniu ich talentów. Anna Wilińska, kierownik Biura Cechu Rzemiosł Różnych we Włocławku, dodała, że “systemowe podejście do doradztwa zawodowego mogłoby znacząco zwiększyć zainteresowanie młodzieży edukacją zawodową”.

Jerzy Springer, wicestarosta Wągrowiecki, zwrócił uwagę na problem braku współpracy pomiędzy doradcami zawodowymi na różnych poziomach edukacji i instytucjami rynku pracy. “Każda instytucja działa w izolacji, a to ogranicza skuteczność wsparcia oferowanego młodzieży” – zaznaczył. Podkreślono również potrzebę wykorzystania nowoczesnych narzędzi diagnostycznych, które pozwoliłyby dokładniej określić predyspozycje zawodowe uczniów.

PROMOCJA SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO I ZMIANA STEREOTYPÓW

Kolejnym kluczowym obszarem dyskusji była promocja szkolnictwa zawodowego. Stefan Tomczak zauważył, że “społeczeństwo wciąż traktuje szkoły zawodowe jako wybór drugiej kategorii, co musi ulec zmianie poprzez konsekwentną promocję ich zalet oraz prezentację zawodów przyszłości”. Uczestnicy podkreślali konieczność tworzenia nowych zawodów, takich jak technik mechatronik czy tekstronik, które odpowiadają na potrzeby nowoczesnego rynku pracy. Tomasz Herudziński z Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego zauważył, że “szkoły powinny wyprzedzać potrzeby technologiczne rynku pracy, a nie jedynie je odzwierciedlać”. Jego zdaniem to właśnie edukacja w zawodach przyszłości może stać się fundamentem rozwoju gospodarczego Polski.

Anna Wilińska przypomniała także o kluczowej roli rodziców w procesie wyboru ścieżki edukacyjnej. “To rodzice często hamują decyzję dzieci o wyborze szkoły zawodowej, kierując się przestarzałymi stereotypami. Potrzebujemy działań edukacyjnych skierowanych także do nich” – podkreśliła.

PRZYKŁADY DOBREJ PRAKTYKI Z ZAGRANICY

Podczas obrad wielokrotnie odwoływano się do przykładów dobrej praktyki z zagranicy, zwłaszcza z Niemiec. Anna Wilińska zaznaczyła, że “zintegrowana współpraca szkół, samorządów i przedsiębiorców, tak powszechna w Niemczech, powinna być priorytetem także w Polsce”. Rafał Bajczuk z Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej podkreślił, że “stworzenie centralnej platformy, która gromadziłaby i upowszechniała dobre praktyki, jest kluczowe dla rozwoju systemu dualnego”. Niemieckie podejście, łączące edukację teoretyczną z praktyką w miejscu pracy, zostało uznane za wzorcowe i warte adaptacji w polskim systemie edukacji zawodowej.

PODSUMOWANIE

Wnioski z Kongresu jednoznacznie wskazują, że kształcenie dualne ma kluczowe znaczenie dla przyszłości polskiej gospodarki. Jak podsumował Marek Spiżewski z Łódzkiej Izby Przemysłowo-Handlowej, “jeśli chcemy przygotować młodzież do wyzwań przyszłości, musimy działać razem – szkoły, samorządy i przedsiębiorcy”. Uczestnicy zgodzili się, że konieczne są szeroko zakrojone reformy systemowe, które obejmą:

1. Zwiększenie wsparcia finansowego dla pracodawców uczestniczących w kształceniu dualnym.
2. Modernizację programów nauczania w szkołach zawodowych, aby odpowiadały one dynamicznie zmieniającym się potrzebom rynku pracy.
3. Rozwój doradztwa zawodowego na każdym etapie edukacji, z uwzględnieniem nowoczesnych narzędzi diagnostycznych.
4. Promocję szkolnictwa zawodowego jako atrakcyjnej i perspektywicznej ścieżki kariery zawodowej.
5. Budowę centralnej platformy gromadzącej dobre praktyki i zasoby edukacyjne, która będzie wspierać integrację działań na poziomie lokalnym i krajowym.

Podjęte wnioski oraz rekomendacje stanowią solidną podstawę do dalszej dyskusji i działań na rzecz rozwoju edukacji zawodowej w Polsce. Kongres po raz kolejny udowodnił, że przyszłość gospodarki leży w odpowiedzialnym i nowoczesnym kształceniu młodych pokoleń.